СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 4-го Серпня 1898. | Число 31.

Календарь.

Серпень.		
4	Ч.	Трофима Теофиля
5	П.	Бориса и Глѣба
6	С.	Успеніе св. Анны
7	Н.	9. ПО СОШ. Єрмолая
8	П.	Пантелеймона
9	В.	Прохора, Инокентія
10	С.	Калиника, Серафины

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

ЗЪ ПОЛЯ БИТВЫ.

Жовта пропасниця.

Американцѣ вербують ще до войска, щобъ выповнити тй вôддѣлы на Кубѣ, зъ котрыхъ погинуло найбôльше людей пôдчасъ облоги Сантіяго де Куба. Шафтеръ генералъ амер. войскъ на Кубѣ, що то такъ красно вмовивъ въ Ишпанцѣвъ, щобъ пôддали ся, доносить до Вашингтону, що мѣжь американскимъ войскомъ на Кубѣ лютить ся жовта-пропасниця въ застрашаючій способъ. Въ теперѣшну пору ажь 4 тысячки американского войска занедужало, котре за-для браку примѣщеня въ шпиталяхъ, мусить терпѣти великй невыгоды. Те лишь потѣшаюче, що смертельнôсть мѣжь жовнѣрами не велика, а тй, що вже разъ перейшли той недугъ не занепадають пôзнѣйше на него.

Тй вôддѣлы ишпанского войска, котрй були въ глубинѣ Кубы, коли дôзнали ся про здачу Сантіяга, сейчасъ зложили оружіе, а вже незмѣрнô були вдоволенй, коли побачили, що Американцѣ обходять ся зъ ними по людски, а що найважнѣйше, що дали имъ ѣсти.

Выправа на Порто Ріко.

Генералъ Майлсъ вже высадивъ часть американского войска на островъ Порто Ріко и то майже безъ великого опору зô стороны Ишпанцѣвъ. Невдовзѣ насиѣе ще бôльше американского войска, [illegible] мае его тамъ бути всего [illegible]ло 26 тысячь. Загально сподѣють ся, що здобуте Порто Ріка обôйдесь безъ значного розливу людскои крови, бо климатъ тамъ здоровшій якъ на Кубѣ, становище догоднѣйше, а и больша часть населеня держить сторону Американцѣвъ. Американцѣ спѣшити ся будуть зъ высылкою войска на той островъ, щобъ ще передъ заключенемъ спокою заняти его.

GENERAL CALIXTO GARCIA.
Next to General Gomez in command of the Cuban forces is General Calixto Garcia. He has a force which is said to number about 8,000 men, fully equipped. General Garcia's field of operations is in the vicinity of Santiago de Cuba.

ҐАРЦІЯ, генералъ кубанскихъ повстанцѣвъ.

СЕРВЕРА, бувшій ишпанскій адміралъ, котрого фльоту розбили Американцѣ пôдъ Сантіяго де Куба.

Последнй вѣсти

Последнй вѣсти зъ Порто Ріко дуже потѣшаючй для Американцѣвъ. Не тôлько, що удало ся имъ высадити войско на островъ безъ жадныхъ перепонъ та ще мѣста зъ вôддѣлами ишпаньского войска здають ся ѣмъ майже безъ проливу крови. Майлсъ выдавъ до мешканцѣвъ острова проклямацію, въ котрôй говорить ся, що Американцѣ не прійшли ту здобувати, щобъ панувати и давити, але дати свободу кождому горожанинови. Нарôдъ зъ одушевленемъ принявъ ту вôдозву. Ишпанія вже розпочала зъ Америкою переговоры въ справѣ заключеня спокою, бо уповномочнила французкого амбасадора запытатись президента якй сутъ условія спокою. Президентъ по нарадѣ зъ кабінетомъ вôдповѣвъ, що Америка жадае независимости Кубы, Порто Ріко для себе, а на Филиппинахъ и Каролинахъ вуглевои стації. Певно, що Ишпанія згодить ся на тй жаданя.

„СВѢТЪ", ЩО НЕ СВѢТИТЬ, АНѢ НЕ ГРѢЄ.

(Чѣпивъ ся якъ пяный плота. — Чому „Союзъ" немае патрона? — Чому власти мовчать? — Кандидатъ до Sing-Sing. — Просьба.

Въ 13. числѣ „Свѣта" за сей рôкъ пише о. Гр. Грушка рускій правосл. св. зъ Oldforge, Pa., що „Союзъ" за кôлька рокôвъ буде „Союзомъ" трампôвъ и кандидатôвъ на шибеницю або на електричный столецъ въ Синґъ-Синґъ!

О. Грушка вже неразъ чѣпавъ ся „Союза" якъ пяный плота и хотѣвъ организацію тую въ очахъ людей понижити, але ему ся тое не удавало, отже спробувавъ еще разъ. Не маючи нѣчо лѣпшого до роботы, закидае вôнъ „Союзови", що той немае патрона (тое само робивъ вже перше „Амер. Р. Вѣстникъ") и на пôдставѣ того пророкуе тôй организаціи таку страшну будучнôсть.

На тое вôдповѣдаемо такъ, що причиною длячого „Союзъ" немае патрона, есть тое, що заложителѣ „Союза" (межи иншими и о. Грушка) о жадного патрона для тои организаціи не постарали ся. Друга причина есть тая, що „Союзъ" есть организація не религійна, але народна, а нема звычаю давати народнымъ товариствамъ патроновъ. Такъ примѣромъ немае патрона святого анѣ „Narodny Slovenski Spolok", анѣ „Общество Качковского", анѣ „Просвѣта", анѣ „Русска Матиця", анѣ другй.

Мы певни, що о. Грушка все то дуже добре знае, але чи то будучи въ нетверезомъ станѣ, чи тôлько хотячи „Союзови" доскулити, пописавъ такй дурницѣ. Але не о то иде рѣчь. О. Грушка писавъ вже неразъ умысну брехню и за тое зôставъ публично въ ч. 8. „Свободы" названый брехуномъ (на що однакъ не вôдповѣвъ анѣ слова), въ ч. 8. „Свѣта" помѣстивъ вымысленый собою „Великодный Случай" та не мавъ потôмъ вôдваги анѣ самъ признати ся до авторства анѣ показати имя автора, за що заслугуе на имя чоловѣка пôдлого.

Ходить однакъ о тое, що прецѣнь о. Грушка вразъ зô своимъ „Свѣтомъ" стоить въ певнôй зависимости не тôлько вôдъ тутешного православного епископа, але и вôдъ Синоду, та що своимъ поступованемъ корчемнымъ не тôлько себе, але и по части тй двѣ власти компромитуе. Если-жь тй власти нѣчого не робять для повстримання его „фантазіи", то видно, що або не могуть, або не хотять, або впростъ жадають вôдъ него, щобы вôнъ въ той способъ провадивъ борбу за православіе(?!) Тôлько що до того.

Вертаючи ще разъ до тыхъ „трампôвъ и кандидатôвъ на шибеницю, або електричный столецъ въ Синґъ Синґъ", котрй мають появитись за кôлька лѣтъ въ „Союзѣ" — скажемо о. Грушцѣ, що кандидаты такй знайшлись бы въ „Союзѣ" и сейчасъ, але тôлько тогды, если бы о. Грушка бувъ такожь членомъ „Союза".— Най тôлько о. Грушка пригадае собѣ фабрику цигарôвъ въ Jersey City, N.J., нехай пригадае собѣ, якъ арештувавъ надармо одного чоловѣка въ Jersey City, N.J. пôдъ предлогомъ, що той хотѣвъ бомбу пôдъ него пôдложити, нехай пригадае собѣ ще и другй рѣчи, а тогды буде знати для чого то сказано, та где кандидатôвъ до Sing-Sing шукати.

Наконецъ я бы радъ знати, котрый то „проводиръ" бере за хрестъ по $5.00, за шлюбъ $15.00, а за похоронъ 35 або 50 дол.? Если знаете имя, то чому жъ не написати выразно въ газетѣ? Мы булибысмо дуже вамъ вдячнй за тое.

А.

Конвенція С. Р. П. въ Scranton, Pa.

Дня 15. юлія вôдбулась въ Scranton, Pa. повѣтова конвенція соціялістичнои робôтничои партіи. На конвенціи той поставлено кандидатôвъ на урядникôвъ повѣтовыхъ (выборы будуть сеи осени) и принято вôдповѣднй резолюціи. Кандидатôвъ именовано слѣдуючихъ: John Burschell на конгресмена, докторъ Иванъ Шлюпасъ на коронера (повѣтового лѣкара), John Kira повѣтового инжинера, Jac. T. Everett сенатора, а August C. Honck посла до леґіслятуры.

Подаючи тое до вѣдомости особливо Русинамъ зъ Lackawanna County, мусимо бодай въ короткости показати нашимъ читателямъ, чого жадають и о що старають ся вызше згаданй люде и партія соціялістично-робôтнича въ Америцѣ взагалѣ. Они старають ся о тое:

1) Щобы земля, майны, желѣзницѣ, каналы, телеґрафы, телефоны и другй подôбнй рѣчи належали до цѣлого краю, т. е. до Сполученыхъ Державъ, щобы робôтники працювали пôдъ ихъ контролею и самй выбирали собѣ суперинтендентôвъ, босовъ и т. д.

2) Щобы нѣхто не плативъ податку, хто немае рôчного доходу такого, ко-

(Продовжене на другôй сторонѣ).

РУСКА КОЛЬОНІЯ РАБЕТЪ ГИЛЪ ВЪ КАНАДѢ.

Тамъ въ полудневôмъ Едмонтонѣ, де стоить дворець желѣзничій, есть одна дорога, вже добре выѣзджена, котра провадить насъ на полудне въ землю положену мѣжь желѣзницею и рѣкою Саскачеванъ.

Мы всѣдаемо радо на вôзъ, щобъ поѣхати геть подивити ся на ту околицю. Радо всѣдаемо, бо такій хорошій часъ намъ выпавъ! Довкола насъ зелень и зелень и зелень и тыхъ кôлька бôльшихъ домôвъ въ полудневôмъ Едмонтонѣ не перешкаджають намъ любоватись хорошою молодою лозиною и дрôбненькою осичиною. Мы всѣдаемъ на вôзъ! Рускій фармеръ приготовивъ намъ сѣджене коло себе, пôдстеливши якоись одежѣ на зеленôй помальованôй лавцѣ. Взявъ въ руки вôжки, сказавъ до коней англійске слово и рушивъ зъ мѣсця.

Мы вже ѣдемо! О скôлько можь скорше, бо на вечеръ маемо бути въ Рабетъ Гилъ. Конѣ и самй розумѣють се, але фармеръ рускій мусить менѣ похвалитись, що вмѣе де-що по англійски и все до нихъ проговорюе, джі! ига! По дорозѣ розповѣдае менѣ де-що про жите тутейшихъ фармерôвъ, але урывано, помѣшано безъ ладу. Коли-жь спомне Галичину, якійсь пронічный смѣхъ появить ся на его устахъ, а жаль покаже ся въ его словахъ. И вôнъ зачне розповѣдати якусь темну исторію зъ Галичины, а закôнчить проклономъ, або вздохомъ. Однакъ намъ не можна гараздъ розмавляти. По дорозѣ трафить ся намъ якій пеньокъ, котрый насъ стрясе, та и порохъ сухій — и такъ мовчимо. Я приглядаю ся околици. Пôдъ нами бачимо землю, покрыту невеликою травою, лозиною, осичиною. Декуда вже земля выорана, а зъ неи выстають дрôбнй галузки, котри тяжкій плугъ фармерскій поприкидувавъ землею. Они ворушать ся вôдъ вѣтру; на нихъ листе жовкне вôдъ сонця: они доживають свого вѣку. Декуды знову намъ приходить ся малымъ гайкомъ ѣхати, у котрого стôпъ розкинули ся малй, морозомъ зморожени рожѣ.

Хатъ фармерскихъ мы не видимо, ажъ щось за шѣсть миль вôдъ полудн. Едмонтону чотыри, а коло хатъ по кавалкови вычищенои и выораной преріи. Въ тôмъ мѣсци находить ся мала майна, въ котрôй однако сего лѣта нѣхто не робить. Мы ѣдемо дальше. За недовгій часъ въѣздимо въ долину, въ котрôй плыне рѣчка. По правôмъ вôдъ насъ боцѣ, видимо пасучй ся коровы, що ходять мѣжь дикими рожами. По тôмъ самôмъ боцѣ на противнôмъ боцѣ долины выдвигають ся молодй, дуже а дуже стрункй берѣзки, котрй немовь приглядають ся долинѣ, що лежить пôдъ ихъ стопами.

По лѣвôмъ боцѣ дороги бачимо знову смереки, що обляглй рѣчку и гнуть ся смѣло въ гору. Оособливо одна менѣ подобала ся. тамъ на пѣсковôмъ шпичечку горы, менѣ здае ся, що она хоче промовити: дивѣть сестры, якъ высоко я выдрапала ся; я тутъ и сонце завсе виджу, якъ вы, що въ долинѣ выкохались.

Тутъ и малины при дорозѣ завважуемо — але на нихъ нѣтъ овочу и суницѣ безплоднй.

Въѣздимо въ рѣчку зъ бурою водою. Мôй фармеръ напоюе конѣ, а я дивлюсь на воду. Въ нѣй виджу кôлька рыбокъ и дуже тѣшу ся: я вже давно, давно не бачивъ малыхъ рыбокъ. Но гараздъ, конѣ напоенй, ѣдемо дальше, бо и комарѣ насъ опадують и худобу.

Я все оглядаю лѣвый бôкъ дороги. Чогось тамъ мене тягне, хоть правый бôкъ бôльше величавый. И здае ся менѣ, хоть самъ не знаю чому, що тутъ на лѣво беручись, мы пережіемо хоть кôлька хвиль спокою и въ насъ зродять ся глубокй почутя, котрй насъ приближать дуже а дуже до природы. Я не знаю самъ, чому такъ менѣ здае ся? Чи тому може, що мы тутъ бачимо испôдпалюванй, вѣтромъ поломанй дерева? Чи тому може, що я, не знаю тежь, чому, вôдчуваю щось таемничого тамъ дальше, де мôй взôръ не сягае черезъ корчѣ и дерева. И я все думаю, що тамъ бути мусить щось тайного, самôй природѣ тôлько знаного.

Нарештѣ мы выѣхали зъ тои долины. А дорога намъ пôйшла рôвнѣйше и мы скорымъ трапомъ доѣхали до другои менчои дуже долины, де перебравшись черезъ мôстокъ зачали приближуватись до територіи, Рабетъ Гилемъ названои.

До кольоніи рускои було намъ ще кôлька миль. Нѣгде простору, нѣгде оболонь и жилищь людскихъ всего щось три (врахувши вже и школу). Гайокъ и гайокъ. Дорога-жь нѣгде не крижуесь, ажь якъ скôнчить ся дванайцять миль вôдъ Едмонтону. Въ тôмъ мѣсци дорога роздѣлюе ся, на право до Теодора Фура, а на лѣво до середины кольоніи, тамъ, те 10. липня 1898 р. высвячено пляцъ пôдъ церковь и цминтарь (греко-католицкій). Пляцъ сей обнимае 2 акры и его куплено вôдъ Андрѣя Гальвы за 25 дол.

Але вже вечеръ. Фармеръ, мôй фѣрманъ, повернувъ до себе на нôчь, а я перейшовъ трохи дороги до другого чоловѣка, въ котрого була просторѣйша хата и добра постѣль и тамъ переночовавъ.

Чоловѣкъ, котрый не бувъ въ Канадѣ, не може собѣ выобразити сего, якъ выглядае кольонія канадійска. Вôнъ може собѣ еи выставляе, якъ рядъ чепурныхъ хатъ, або якъ збôръ хатъ, поставленыхъ на чистôмъ досить мѣсци, але на всякій способъ не дуже вôдъ себе порозкидуваныхъ. Тымчасомъ кольонія канадійска инакша зовсѣмъ. Она не представляе жадного загального образу, навѣть не дае догадуватись чоловѣкови, котрый перший разъ знайшовъ ся на кольоніи, кôлько она числить хатъ и родинъ. Здае ми ся, що кожда кольонія (особливо нова) въ Канадѣ мае то до себе, що въ нѣй безъ провôдника не можна розглянутись. И я мусѣвъ брати провôдника, щобъ до того, або сего чоловѣка зайти, якъ такожь, щобъ довѣдатись, якъ люде далеко вôдъ себе осѣли и якъ за широко зайняли землю. Русины въ Рабетъ Гилъ осѣли на 50 и 51 тавншипахъ, а на 25 и 26 ренджахъ, на 11 миль довготы, а на 7—8 миль широты. Середину кольоніи треба рахувати вôдъ Андрѣя Гальвы. До сего фармера найблисше осѣли отси люде: Ст. Когутъ пôвъ милѣ, А. Федôръ пôвъ м., Яремко пôвъ м., Сарнецкій 1 м., Дублянка Ив. 1 и пôвъ м., Дублянка П. 1 и пôвъ м., Ганасъ 1 и пôвъ м., Хамулка 1 м., Марушечка М. 1 м., Бльокъ 1 и пôвъ м. Борисъ Ив. 1 и пôвъ м., Добко Я. 1 и пôвъ м., Олекшій 2 м., Д. Когутъ 2 и пôвъ м., Яремко 2 и пôвъ м., Чемера 2 и пôвъ м., Мацько 2 и пôвъ м., Воркунъ 2 пôвъ м., Крупа 2 и п. м., Козьолъ 2 м., Ф. Гальва 2 и п. м., Пирчь 2 м., Фуръ 2½ милѣ. Найдальше вôдъ А. Гальвы мешкають: Вурбанъ 6 миль, Веселовскій 7 миль. Першимъ рускимъ осадникомъ въ Рабетъ Гилъ есть Теодоръ Фуръ, котрый зайшовъ сюды 1896 р. въ маю, купивши собѣ фарму у Нѣмця. По нѣмъ прійшли по по-

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовжене зо стороны першои.)

трый бы старчивъ на утримане его и его родины, але противно, щобы тѣ платили податки, котрѣ мають бôльше грошей якъ имъ на утримане потрѣбно и то вôдповѣдно до свого маетку; такожь щобы плачено податокъ вôдъ (спадку) наслѣдства.

3) Щобы всѣ дѣти ажь до 14 року були обовязанѣ ходити до школы, але щобы доставали даремно все потрѣбне, якъ ѣджене, книжки, одѣне.

4) Щобы не вôльно було працювати дѣтямъ низше 14 рокôвъ, анѣ женамъ въ такихъ роботахъ що суть шкôднѣ для ихъ здоровля, або моральности.

5) Щобы тымъ, що не мають занятія, давало роботу мѣсто, повѣтъ, стейтъ або край.

6) Щобы були выданѣ права, пôсля котрыхъ компаніи були бы вôдвѣчальнѣ за покалѣченого або забитого чоловѣка въ роботѣ.

7) Щобы всякѣ голосованя вôдбувались безпосередно и тайно, та щобы всѣмъ дорослымъ вôльно було голосувати, а такъ само и женамъ.

8) Щобы нарôдъ мавъ право вôдкликати (зôшмарити) кождого урядника, котрый не сповняе добре свого обовязку.

9) Щобы право цивильне и криминальне було однакове по всѣхъ стейтахъ, щобы знесена була кара смерти и щобы суды судили задармо.

Кромѣ повысшихъ жаданъ соціялісты домагають ся ще другихъ рѣчей, а всѣ они обрахованѣ на тое, щобы полѣпшити долю робôтного чоловѣка, а не на тое, щобы ему выдерти Бога, якъ пише „Свѣтъ“, або „Амер. Русск. Вѣстникъ.“

Що нашѣ Русины не тôлько тутъ въ повѣтѣ Лакавана, але и взагалѣ въ цѣлôй Америцѣ повиннѣ бы на соціялістичныхъ кандидатôвъ голосувати, се рѣчь певна и кождому зрозумѣла, хто тôлько разъ тыхъ девять пунктôвъ добре прочитае. Все въ нихъ такъ просте, такъ ясне и такъ справедливе, що кождый честный чоловѣкъ мусить на тѣ рѣчи пристати и сказати: такъ! того намъ потреба, о тое ся стараймо. До того часу голосували нашѣ люде то за републиканами, то за демократами, то за высокою то низкою тарифою, то за золотомъ, то за срѣбломъ, а прійшло по выборахъ то и мѣди не стало. Обѣцяли добру роботу золотѣ горы, а дали „дулю.“ Але до часу збанъ воду носить и до часу давались нашѣ робôтники за нôсъ водити, а теперь повиннѣ сказати „stop!“ и голосувати не на компанічныхъ посѣпакôвъ, але пріятелѣвъ робôтника. Боятись зробити того не повиннѣ, бо разъ, не роблять нѣчо злого, але противно добре, если не собѣ то бодай своимъ дѣтямъ, а друге, що голосоване е тайне и нѣхто не може знати на кого они голосують.

Такъ отже братя рускѣ робôтники при кождыхъ выборахъ, голосуйте на робôтничихъ, соціялістичныхъ кандидатôвъ, а не прихвостнѣвъ компанічныхъ, бо хто за ними голосуе, той голосуе противъ себе и свои родины, а такій чоловѣкъ доброго слова не варта. Памятайте и то, що соціялізмъ не е нѣчого злого, що вôнъ е розширеный по цѣлôмъ свѣтѣ що всѣ мудрѣйшѣ люде (особливо въ Европѣ) зачисляють ся до соціялістôвъ, та що при остатныхъ выборахъ до парляменту нѣмецкого выбрано **56** соціялістичныхъ послôвъ. Нехай жіе соціялізмъ, нехай жіе справедливôсть!

X.

ПИСЬМО ЗЪ ОБОЗУ.

Зъ Шамокінъ, Па. звербувало ся трехъ рускихъ хлопцѣвъ до американьского войска и вже выѣхали до обозу, звôдки мають удати ся до Сантіяго де Куба. Листъ одного зъ нихъ писаный до нашои редакціи зъ обозу подаемо нашимъ читателямъ:

McPherson, Ga., July 23, 1898.

Почтенна Редакціе!

Прошу помѣстити въ „Свободѣ“ тыхъ кôлька слôвъ руского жовнѣра зъ Шамокінъ о моей подорожи до Atlanta, Ga.

По присязѣ въ Шамокінъ дня 20. м. м. рано малисьмо вправы за годину на улици, потôмъ вôдпровадила насъ банда до театральнои салѣ, где дѣвчина роздала на презентъ кождому жовнѣрови, якъ то кажуть „газдыню“ (т. е. иглы, нитки, ножички и т. д.), котри всѣмъ проговорили оденъ працальну бесѣду, по котрой всѣ гукнули: Hurrah Shamokin Boys. Зъ театральнои салѣ вôдпровадила насъ банда на пенсильванійске дппо, где зобачилисьмо величезну тьму народу: вôтцôвъ, матерѣ, братей, сестры жовнѣрôвъ. Плачь и поздоровленя чути було всюды.

Подорожь дальша була досыть прикра. Було дуже горячо, половина хлопцѣвъ похорѣла, а по большой части тѣ, котрѣ выдавали ся за наймудрѣйшихъ. Я не зважавъ на нѣкого, робивъ по своимъ розумѣ и менѣ выйшло найлѣпше, бо здоровля-емъ собѣ запаховавъ и одежи и грошѣ. Другій хлопцѣ помарнили грошѣ черезъ дорогу, одежу метали на вôкно, говорючи, що якъ тамъ прійдуть, то будуть мати всего досыть. Скоро мы прійшли на плацъ до Campa's, то оденъ безъ убраня, другій безъ капелюха, а вôйскового мундуру не достанемо може ажъ о мѣсяцъ. Та менѣ бѣды нема. Маю досыть одежи за той часъ и пару еще центôвъ нащо менѣ потрѣбно.

Дальше о подорожи не знаю що оповѣсти, тôлько ѣхалисьмо на New York, Baltimore и Washington, где малисьмо 3 год. часу выйти на мѣсто подивити ся на розмаитѣ чуда якѣ и еще не видѣвъ: якъ шпиталь, Бѣлый домъ, де мешкае президентъ, а въ котрôмъ я бувъ зъ однымъ хлопцемъ. Дальше ѣхалисьмо по бôльшой части безъ перестанку, то не можу розказати, бо не видѣвъ-емъ нѣчого крôмъ листового дерева, тай кукурудзы тай самыхъ нигрôвъ, котрѣ мешкають сто разъ въ брудьнѣйшихъ хатахъ якъ у насъ въ Галичинѣ.

По 32 годинной ѣздѣ прійшлисьмо до McPherson Atlanta, Ga. о повъ до семой годины, где побачивъ-емъ велике чудо. Поляна величезна въ лѣсѣ, а тамъ самѣ бараки. Народа тьма, щось высше 10.000, а по бôльшой части безъ мундуру: то на одну ногу босый, безъ кошеля, другій безъ капелюха и т. д. Видѣвъ я тамъ Ишпанцѣвъ, есть ихъ 54 и выглядають досить на красныхъ людей, смаглявои твари, вусы чорнѣ, смальцемъ намащенѣ, одежа полотняна сива, черевики деревлянѣ и бѣлѣ шапки.

Похороны вôдбувають ся що день два. За той часъ нѣмъ я ту, похоронено одного, що умеръ зъ власнои причины, а два поколѣченѣ не знаю зъ якои причины. Дальше котрѣ суть найперше выучений, вôдъѣжджають звôдси на призначене мѣсце. Дня 22. юлія вôдѣхало 600 нигрôвъ добровольцѣвъ до Key West, а потôмъ до Porto Rico. Дня 23. м. м. вôдъѣхало 200 правильного войска до Alabama. Мы якъ найпрудше будемо выучений поѣдемо до Santiago, бо тамъ нашъ регіментъ. Нетерпеливо чекаю, щобъ мы тамъ якъ найскорше пôйшли, хочь ту бѣды менѣ нема. Вчимо ся 3 годины денно. Субота и недѣля вôльна. Тôлько часу маемо, ажъ за надто дуже, тôлько чисто не годенъ ся тримати, бо ту они того не вымагають.

Зъ почтенiемъ: перший рускій американьскій вояк зъ Шамокінъ, Па.

ПРИПИСЫ ДЛЯ ДОПИСУВАТЕЛЕВЪ.

Оденъ англійскій редакторъ, выдавъ такі приписи, якихъ повинни придержувати ся дописувателѣ его дневника:

Якъ довго можете до писаня уживати чогось иншого, нѣжь пера и чорнила, то стережѣть ся ихъ уживати. Письмо могло бы дуже легко бути за выразне, а се недостаточно приковувало бы увагу редактора и складача. Сли-жь нещасливый случай присилуе васъ писати перомъ и чорниломъ, то стережѣть ся бодай, обертаючи листокъ, ужити бібули; се давно вже выйшло зъ моды. Зробите „жида“, вытрѣть его языкомъ. Въ той способъ удасть ся вамъ також роспростерти его рôвномѣрно на бôльшой просторони. Интеллігентному складачеви не пôдлеже нѣчо бôльше, якъ коли дасть ся ему вôдцифрувати кôлька десять въ тôй способъ затертыхъ слôвъ. Мы самѣ бачили кôлькохъ такихъ, що повъ годины тратили на вôдчитаню одного такого слова; за той часъ кляли они такъ, якъ моряки, а у нихъ се знакъ нечувано знаменитого гумору.

Интерпункцій не уживайте нѣколи! Намъ дуже пріятно, коли мусимо ломити собѣ голову надъ тымъ: що вы властиво хотѣли сказати? Злишна такожь рѣчь уживати великихъ буквъ на початку; тогдѣ можемо бодай дати интерпункцію, якъ самѣ гадаемо.

Цѣлкомъ непотрѣбна рѣчь — присвоити собѣ читкій почеркъ; се зраджуе плебейске походжене, а крôмъ того оно управняе насъ пôдозрѣвати, що вы одержали образоване въ публичнôй школѣ. Лихе письмо вказуе — ґенія. Длятого при писаню зажмурѣть очи и пишѣть, о скôлько можна, невыразно.

На имена не треба звертати уваги, бо кождый складачь докладно знае родове и хрестне имя кождого мужчины, кождои женщины и дитины цѣлого свѣта и сли тôлько можемо вôдгадати першу букву имени, оно вже выстане для насъ цѣлковито; правда, що мы оно гды надрукували Самуиль Марісґонъ замѣсть Лемуель Мессенґеръ, але се певно жадного образованого чоловѣка въ блудъ не впровадить. Тожь ще разъ звертаемо вашу увагу — не подавайтеименъ!

Дуже добре е записувати папѣръ по обохъ сторонахъ. Сли папѣръ уже записаный, а треба додати ще кôлька сотъ стихôвъ, пишѣть на иоперекъ. Зъ такои причины пожертвувати ще одну чвертку паперу, було бы по правдѣ за богато добра! Мы въ семôмъ небѣ, коли достанемо такій манускриптъ. Сердечно бажали бы мы достати въ нашѣ руки самого дописувателя, десь такъ въ темнôмъ кутѣ. Яка солодка була бы ему вôдъ насъ подяка!

Брунатный папѣръ до пакованя особливо надаесь до писаня. Коли такого не маете, можна переходячи улицею здерти потрѣбный до написаня папѣръ плякатъ зъ муру. Сли-жь пишете на такôмъ папери, пишѣть зъ покляйстрованого боку.

Коли статья вже написана, носѣть си кôлька днѣвъ у кишени, заки вôдôшлете до редакціи. Сли статья була написана оловцемъ, то користи такои системы просто неоцѣненѣ! Такожь старайте ся одну або и кôлька картокъ загубити. Укладане поодинокихъ не нумерованыхъ листвôвъ справляе намъ вже особливу, невысказану утѣху.

На посылцѣ не забудьте дати замалу почтову марку! Для нашои адміністраціи — то незвычайна сатисфакція доплачувати до такихъ цѣнныхъ дописей.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Посвячене рускои церкви въ Ансоніи, Конн.

Дня 24. юлія вôдбуло ся дуже величаве торжество посвяченя рускои церкви въ Ансоніи, одинокои на цѣлый штейтъ Коннектикутъ.

Рано о годинѣ 9 прибули зъ Бриджпортъ два словенски братства св. Іоана Непомука и св. Стефана Короля вразъ зъ бандою. Противъ нихъ выйшли на дипо руске братство св. АА. Петра и Павла зъ Ансоніи.

Зôсѣвши зъ желѣзницѣ, всѣ парами удали ся черезъ мѣсто до обширнои салѣ. Дорогою приrривала словенска банда зъ Бриджпортъ и друга зъ Дерби Сити.

Въ просторôй сали предсѣдатель руского братства зъ Ансоніи Іосифъ Лукачовскій повитавъ сердечно всѣхъ гостей на що предсѣдатель братства св. Іоана Непомука Матей Очко вôдповѣвъ такимъ-же щирымъ привѣтомъ.

Пôвъ до десятои годины вырушили всѣ зъ салѣ и при грѣ музыки, удали ся всѣ въ якъ найкрасшôмъ порядку до церкви. Народа рôжнородного зôйшлась велика сила, бо кождый бувъ цѣкавый побачити таку гарну параду. Передъ церквою було не мало людей, а коли надôйшли братства, обôйшли вокругъ церкви почôмъ наступило посвячене церкви о. Иваномъ Констанкевичомъ въ асистенціи о. Ив. Ардана зъ Olyphant, Pa., о. М. Пôдгорецкого зъ Jersey City, о. Ст. Макара зъ Mt. Carmel, Pa. и нашого о. духовного А. Бончевского. По посвяченю церкви наступила Служба Божа, котру вôдправили о. Ив. Констанкевичь въ асистенціи о. Ив. Ардана и о. М. Пôдгорецкого, котрѣ убранѣ були въ краснѣ дальматики. По св. евангелію о. Ст. Макарь выголосили огнисту проповѣдь, котра всѣмъ дуже подобала ся. По скôнченôй

рядку отсѣ люде: Ив. Воркунъ, Мадай Сенько, Дублянка Петро, Якимъ Добко, всѣ въ серпни 1896 р. Того самого року прійшли въ листопадѣ: Олекішій, М. Крупа, Ганасъ. Въ роцѣ 1897 прійшли слѣдуючѣ: Дублянка Иванъ Пирчь, Сарнецкій, Ю. Яремко, Чемера, Мощиньскій, въ цвѣтни, Когуто Ст., Когутъ Данько. Вронко, Добко К., Мацько, Пахолко, Карабаникъ, Ґлубишь, Борисъ В., Кобаренка, Ив. Середа, въ маю Борисъ Ив., Веселовскій, въ листопадѣ. Сего-жь року отсѣ Галичане: М. Марушечка, въ марцю, Захарко, Иваниха, Вурбанъ, Тапцовный, Воркунъ А., въ цвѣтни, Крупа В. Пôдгôрный, Цуруль, Ґальва А., Гальва Ф., Бара, Хамулка, Хамула оденъ и другій, Бльокъ, Щурко, Рибушь, Ст. Середа, Хрупикъ, Гайдукъ, Кушиньскій, Шкôльникъ, Козьолъ, Федоръ, К. Серада, Яремко Ст., Яремко М., Щурко Д., Кобилка, Ґовда, Климочко, въ маю и червни.

Не всѣ зъ тыхъ людей осѣли на гомстедахъ (фарма за 10 дол.); декотрѣ зъ нихъ осѣли на сіпіярахъ (колѣєва земля за 480): М. Крупа, Ив. Борисъ, Гальва Ф., Мощиньскій и Захарко (въ купѣ); декотрѣ осѣли на купленыхъ гомстедахъ: Федько Фуръ, Ганахъ, Пирчь, Веселовскій, А. Ґальва, Федôръ, Яремко, Ст. и Мих. (въ купѣ), Бльокъ, В. Крупа, Хамулка и два Хамулы (въ купѣ). Ганасъ и Хамулка мають еще по сіпіярови, а Ф. Фуръ мае крôмъ купленои фармы и сіпіяръ и гомстедъ (за сіпіяръ не платять нашѣ люде всѣхъ грошей вôдъ разу, а ратами рôчными, здае ми ся, по 61 дол. черезъ 10 лѣтъ).

Кольонія Рабетъ Гилъ, якъ бачилисьмо, есть новою зовсѣмъ кольоніею (сего року прійшла бôльша половина людей) и тому о господарцѣ ихъ не можь ще богато сказати. Всѣ майже, якъ говорять „друть пнѣ“, очищують поле вôдъ лѣса лозины и осичины. Много йде працѣ на то очищуване, але поволи, поволи выробляе ся поле, позбавлене пнѣвъ и корчѣвъ. Весняный огонь прерійный помагае людямъ: осмалюе галузе и палить дерево. Деякѣ люде выробили собѣ вже по кôлька акрôвъ поля. На купленыхъ фармахъ-гомстедахъ, очевидно, вже попереднѣ господарѣ трохи (навѣть высше 20 акрôвъ) выробили поля. Нашѣ люде, що купують фармы, мають въ тôмъ выгоду, що на купленыхъ фармахъ суть хаты, стайнѣ и трохи выораного и засѣяного поля.

Недавно Рабетъ Гилъ бувъ зовсѣмъ незаселеный. Всюды бувъ лѣсъ смерековый, лоза и осичина. Але, видить ся менѣ, сѣмъ лѣтъ тому прійшли Нѣмцѣ (теперь до 30 родинъ), забрали землю и накорчовавшись и перетерпѣвши три морозы прійшли теперь до маетку. Початокъ у всѣмъ трудный, а тымъ бôльше Русинови, що ледве мавъ грошѣ на подорожь. Були, правда, люде, котрѣ поприѣздили маючи кôлька сотъ дол.; тотѣ покупували собѣ гомстеды, рахуючи бôльше на те, щобъ тяжко не працювати. Другѣ, бѣднѣйшѣ, осѣли на гомстедахъ и тѣ мусять неразъ тяжко працювати, щобы выробити собѣ кôлька акрôвъ на прожитокъ. А тутъ приходить морозъ и варить пшеницю або инше яке збôже — и надѣя пôднести ся упадае. А въ Рабетъ Гилъ морозы; тамъ ще нема выробленои богато землѣ, а богато тамъ лѣса. Коли вынищать лѣсъ — устануть зовсѣмъ морозы, чого нашѣ люде дуже очѣкують.

Поки-що тамъ, пôсля моеи гадки, найлѣпше було бы провадити интересъ зъ худобою и свиньми. Пасовиска тамъ подостаткомъ для худобы — а для свиней змерзла пшениця добре надае ся.

Сего року выйшло на заробокъ до колеѣ 30 люда. И тамтого року богато заробляло при колеѣ. Декотрѣ поприносили высше, якъ 100 дол. Задля зарôбку, Рабетъ Гилъ дуже добре положеный: всего 15 миль вôдъ А. Гальвы до Едмонтону. Нашь чоловѣкъ майже що дня може довѣдатись о якôй роботѣ и пôдъ тымъ взглядомъ ледви чи котрôй кольоніи рускôй въ Канадѣ такъ добре, якъ Ребетъ Гилеви. Менѣ здае ся, що бôльша частина рускихъ фармерôвъ на Ребетъ Гилъ, пôднееe ся економічно изъ зарôбкôвъ, якъ вже декотрѣ и пôднесли ся.

Тѣ, котрѣ вже не заробляють, а сидять на фармахъ, не мають ще всѣхъ потрѣбныхъ рѣчей господарскихъ. На цѣлый Ребетъ Гилъ можь рахувати всего 5—6 косарокъ и грабарокъ; оденъ фармаръ мае на спôлку зъ Нѣмцемъ жниварку, трета часть фармерôвъ мае свои конѣ, а четверта возы. Кождый найперше старае ся мати корову яку (кôлька господарôвъ мае по кôлька коровъ, оденъ мае 13 штукъ худобы), бо корова для Русина въ Канадѣ найперша.

Зо збôжа сѣють озиму и яру пшеницю, жито, ячмѣнь, овесъ, садять картофлѣ, брукву (кождый), морковь, цибулю — навѣть макъ. У одного фармера вдала ся гречка и просо. Каже, що добра була пшоняна каша.

Всѣ люде, якѣ осѣли въ Рабетъ Гилъ, походять зъ ярославского повѣту, изъ сѣлъ Ветлинъ, Лазы, Ляшки, Острôвъ, Высоцко, Коремиця. Кôлькохъ межи ними есть Полякôвъ; кôлькохъ самотныхъ. Всѣ ѣхали на Гамбурґъ, на агентôвъ Спіру, Стокля, Вулькова, зъ котрыхъ, Стокель, якъ казали, есть найлѣпшій.

Помѣжь причинами, якѣ ихъ склонили до еміграціи, вѣдай, чи не найголовнѣйша, се бракъ пасовиска и лѣса. Въ тыхъ всѣхъ селахъ (крôмъ Острова) есть дѣдичемъ ґр. Замойскій и сей такъ попровадивъ справу, що громадамъ богато пасовиска и лѣса поôднимано. Я маю пôдъ рукою кôлька даныхъ про села Ветлинъ и Ляшки. Въ Ветлинѣ вôдобрано громадѣ штукою 200 моргôвъ пасовиска, а за лѣсъ, що бувъ варта 8000—10.000 зр. заплачено громадѣ всего 3000 зр. Въ Лазахъ за двѣ кварты горѣвки вôддавъ вôйтъ панови 8 моргôвъ, самъ панъ вôдобравъ першого разу 100 моргôвъ (тамъ, де теперь фôльварокъ), а пôзнѣйше знову 80—100 моргôвъ. Сѣ остатнѣ морги выробила ґрафови вода. Коли громада хотѣла бити тамы на своимъ грунтѣ, панъ не позволивъ, а собѣ побивъ и тымъ чиномъ панъ зъ ласки Сяну дôставъ грунтъ (вода врывала зъ громадского на паньске). Подôбне було и въ Ветлинѣ — щось подôбного дѣе ся теперь въ Монастыри яросл. повѣту и на передмѣстѣ ставки въ мѣстѣ Ярославѣ.

Теперь говорять рабетъ-гильскѣ фармеры, мы маемо подостаткомъ и лѣса и пасовиска. А жѣнки ихъ усмѣхають ся, кажучи: Ой, неразъ насъ плечѣ зболѣли хопту збираючи для коровины. А теперь вже не збираемо и не болять насъ плечѣ. Сама собѣ худоба йде и де хоче пасе ся.

Хатъ порядныхъ, хоть бы такихъ порядныхъ, мужицкихъ, якъ то неразъ въ Галичинѣ можь подыбати, на Рабетъ Гилъ нема. Всего кôлька есть красшихъ и такъ вôдъ А. Гальвы на 1½ милѣ одна, на двѣ милѣ друга, на 2½ милѣ трета и знову на пôвтретя милѣ четверта и ще зо 3—5 порядпѣйшихъ. Прочѣ — цѣлкомъ на канадійску моду ставленѣ: кôлька брусôвъ збитыхъ въ четвероугольникъ прикрытыхъ дерномъ, по надъ котрымъ вѣднѣе ся рура вôдъ комина, представляють хату, въ котрôй, если трафить ся якій еміґрантъ (звычайно родина або знакомѣ зъ краю) пробувае разомъ ночуе и кôлька-

Службѣ Божой, всѣ братства удали ся знову до салѣ, а зъ ними прійшли о. А. Бончевскій, о Ив. Константкевичь и о. Ст. Макарь. Ту до всѣхъ зобраныхъ заговорили знову о. Ст. Макарь на темаъ єдности и просвѣты, а опосля о. Бончевскій подякували всѣмъ гостямъ, що причинились до звеличаня торжества ансонійскихъ Русиновъ. Говорили ще и иншй братя почомъ розпочалась перекуска, котрои безплатно достарчили п. сальоністы и купцѣ ч. Ив. Матіяшь, Мих. Кмець и Ив. Ґотко зъ Дерби, а зъ Ансоніи ч. п. А. Подбережнякъ, Лука Ґошко и Іосифъ Вархоликъ, котрый найбôльше до всего причинивъ ся. За тѣ все желаю вамъ здоровля, щастя и великого бізнесу.

Всѣ братства при розмовѣ та при грѣ бандъ забавились ажь до годины шестои, почомъ розъѣхали ся домôвъ. Наше братство выпровадило гостей ажь на дипо, де всѣ зъ радостію и втѣхою розпращали ся.

Теперь дякую всѣмъ оо. духовнымъ, що не жалували труду, а прибули до насъ зъ такъ далекихъ сторôнъ на наше свято и то зовсѣмъ безъ жадного вынадгородженя вôдъ нашои парохіи. Най Богъ небесный надгородить вамъ. Пôзнали мы хто вы, що вы справедливй отцѣ духовнй — не зважаете нѣ на трудъ, нѣ на страты — намъ давно треба було такихъ, а було бъ нынѣ инакше. Да сотворить вамъ Господь Богъ многая лѣта. Такожь дякую сердечно п. Пôдсадочному и А. Терещуковн, що прибули до насъ и такъ гарно спѣвали.

А въ кôнци дякую въ имени парохіи всѣмъ братствамъ словенскимъ зъ Бриджпортъ, що прибули до насъ и не тôлько, що выдали свои центы на дорогу, а ще и нашôй церкви дали презентъ въ грошахъ. Дякую и бандѣ словенскôй за еи прекрасну гру та всѣмъ гостямъ, що прибули до насъ въ той день и причинили ся до звеличаня нашого торжества.

Нѣколи я не сподѣвавъ ся, що ансонійскй Русины дождуть ся такои радости, бо свято те зробило на всѣхъ велике враженє такъ на своихъ якъ чужихъ, бо пр. въ английскихъ газетахъ дуже насъ красно описали. Свято тоє лишить ся довго въ памяти ансонійскихъ Русиновъ и зведе ихъ усѣхъ въ одну громаду, де спôльно трудитись будемо для нашого добра.

Гаврілъ Дяддыкъ.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Поваж. Редакціе!

Прошу помѣстити тыхъ пару слôвъ въ „Свободѣ."

Я прибувъ до Канады въ 1897 роцѣ въ мѣсяци червни. Розглянувъ ся я, якъ то декотрй зъ нашихъ рускихъ людей красно загосподарили ся въ 3 або 4 лѣтахъ, хоть въ Винітегу баламутили насъ, щобы мы не ѣхали на фармы. Казали, що тамъ всьо вымерзає и люде втѣкають зъ Канады, а оно знову не така правда. Правда, що трафляють ся приморозки весною, але нѣчому непошкодять и про те красно все родить ся, тай якотако жило бы ся намъ, если бы мѣжь нами вже разъ устали тй непорозумѣня, котрй мѣжь насъ вкинули місіонарѣ православнй. И такъ, оденъ зъ православныхъ попôвъ вôдправивъ утреню, а діяконъ Александровъ выступивъ мѣжь люди и накидавъ словами рѣзно на унію и казавъ доконче приняти православіе, и обѣцяли дати 500 дол. и рѣчи до церкви. Отже не було мѣжь нами спокою доти закимъ пріѣхали до насъ о. П. Тимкевичь. Тогды однымъ отворились очи якъ о. Тимкевичь проповѣдали слово боже, тогды вже нашй братя спôзнали, що зле на московску вѣру пристати, та нащо насъ другій разъ крестити и робити православными, коли мы не православнй. Правда, въ краю насъ брала польща пôдъ свое ярмо, а тутъ за морями мы жiемо свобôдно, тутъ вже Поляки пристають до насъ и тутъ вже не будуть брати насъ пôдъ свое ярмо, якъ въ краю. И пріѣхали другій разъ місіонарѣ и привезли 500 дол., але смутно вôдъѣхали, бо не було тои обѣцянки що першимъ разомъ, що обѣцяли всѣ пристати на православіе. Правда, що нашй люде вже подавали ся, але якъ о. Тимкевичь розсѣяли мѣжь нами слово боже, то люде вразумили ся. Хоть правда церкви ще не маємъ, але незадовго на заходнôй части, вôдъ насъ 6 миль, буде церковь готова, а мы по роботѣ будемо старати ся коло себе каплицю поставити, але и теперь маємъ просвѣту мѣжь собою, бо нашь о. Тимкевичь заложили мѣжь нами читальню, привезли намъ до 80 книжочокъ зô Львова вôдъ товариства „Просвѣта" и радо члены беруть до ся науки. Тôлько вôдъ надъ пристали на православіе, а то: Иванъ Кудрикъ и Юско Прочѣньскій, а мы будемъ братись дальше до просвѣты и будемо писати до краю, щобы намъ прислали книжокъ и газетъ, щобъ мы могли знати, що нашй братя въ краю роблять. Читальня наша зеведена въ Алек. Карпеца

А. К.

найцять душь. Якй жь люде, теперь запытаймо, засѣли въ Ребетъ Гилъ? Е всѣлякй, якъ въ кождôй громадѣ: є люде побожнй, є працьовитй, є и промысловй, є товарискй, є простодушнй, є веселй, — але є и гордй, зарозумѣлй, неприступнй, простацкй. Головне, що досить мѣжь ними несумуючихъ, а веселыхъ. Се оденъ завдатокъ будучого розвою. А другій: мѣжь ними (с. е. господарями) есть половина бôльша письменныхъ (28 вмѣє читати и писати по дуски, а 10, здає ся, по польски). Чотырохъ предплачує „Свободу", двохъ „Свѣтъ", а оденъ польску газету зъ Чікаґо. Я думаю, що коли дороблять ся, бôльше будуть брати ся до письма.

Третій: мѣжь ними есть вже двѣ школы англійскй, до котрыхъ ходить щось зъ 18 дѣтей нашихъ.

Дальше, нашй люде мешкають близько Едмонтону межи Нѣмцями. Одна тôлько бѣда та (але то вже можна подыбати ту хибу у великои части нашихъ хлопôвъ), що хлопъ задля своеи темноты 1) будь кому вѣрить, 2) не знає кому вѣрити, 3) по за православіемъ, котре есть въ Америцѣ найбôльшою народною раною, нѣчого бôльше не видить.

Але се остатне рабетъ гильцѣ вже въ бôльшôй своѣй части перейшли. Коли бы ще навчили ся розпôзнавати, хто ихъ пріятель, а хто непріятель — могли бы (если, очевидно, о то будуть старати ся) показати ся старому краеви, що они не простй хлопы, а люде. Во земля у нихъ добра (хоть и лѣсомъ покрыта), бо они въ великôй части письменнй, бо Америка на нихъ якъ письменныхъ, може скорше свôй вплывъ зробити (межи ними и такъ мало, дуже мало, зникаючо мало людей въ старокраєвыхъ одягахъ), бо они люде не сумуючй. Але чи такъ стане ся, побачимо въ недовгôмъ часѣ.

13. юлія 1898.

Павло Тимкевичь.

Подяка.

Братство св. Петра и Павла въ Jersey City, N. J. складає пынѣшну публично щиру подяку ч. братству св. Арх. Михаила зъ Yonkers, N. Y. и ч. братству Рожд. Пресв. Богородицы зъ New York-у и всѣмъ братямъ и гостямъ такъ мѣсцевымъ якъ и замѣсцевымъ. Зъ New York-у, Бруклинъ, Newark, що такъ численно явили ся и взяли живу участь въ пікнику нашôмъ дня 11. липня б. р., котрый удавъ ся хорошо. Красне враженє зробили на всѣхъ братя юнкерцѣ, що въ комлетѣ прибули на наше торжество. Честь и слава трудолюбивому и щирому молоденькому патріотови юнкерскому ч. С. Сосенкови, що своими хорошими декламаціями „Паничь" и другими давъ ся всѣмъ пôзнати, не менше и ч. Кодѣ зъ Newark-у, що зъ чувствомъ вôддекламувавъ „Привѣтъ американьскимъ Русинамъ", а на перемѣну спѣвали нар. пѣсни братя и сестры зъ Yonkers, то зъ Jersey City. Дай Боже всѣмъ вôдвдячити ся.

Павелъ Ступнньскій, предсѣдатель.

— Зъ Rock Springs, Wys. доносять намъ, що тамъ робота йде досить добре. Найскорше можь дôстати роботу въ майнахъ, а за выдобутый оденъ тонъ вугля, платять по 70 цнт. Есть тамъ досить Русинôвъ, але мало зъ нихъ бере газету або належать до якои організаціи.

— Народъ въ Канадѣ чекає нетерпеливо заповѣдженого пріѣзду о. Гр. Грушки. Така сила пріѣхала сего року православного рускою народу зъ Буковины, що таки справдѣ здалось бы, щобъ о. Грушка змѣривъ своими короткими ножками просторы канадійскй!

НОВИНКИ.

Вôдъ кого?

П. Кондратъ Котанчикъ зъ Shamokin, Pa., касіерь „Р. Н. Союза", одержавъ зъ Mayfield, Pa. грошевый переказъ, але не знати вôдъ кого и на що тй грошѣ. Посылаю йй най повѣдомить сейчасъ касіера.

Горѣвка-потѣшителька.

Старый то звычай давати одурюючй напоѣ жовнѣрамъ въ хвили, коли мають напасти на непріятеля або мають бути порѣзанй. Того звычаю хопивъ ся такожь ишпанскій адміралъ Сервера, коли опустивъ заливъ Сантіяго и середъ граду американьскихъ куль, хотѣвъ утѣкати. Якъ знаємо вже замѣръ утечи не вдавъ ся, бо всю его фльоту розбили. Та коли по знищеню фльоты, удали ся Американе на розбитй кораблѣ ишпанскй, очамъ ихъ представивъ ся цѣкавый видъ. Тй, що не впали труномъ вôдъ бомбъ, були пянй, а затѣмъ веселй и усмѣхненй.

Знову вынахôдъ.

Не хоче ся вѣрити, коли чує ся про що разъ то новй вынаходы мордованя людей. А однакъ пôдъ тымъ взглядомъ доходимо до совершенности. Теперь оденъ англійскій офицеръ вынайшовъ якусь матерію до стрѣляня, котра кинена не тôлько що убиває людей або бурить мѣсце, де упала, але ще робить спустошене на 600 лôктѣвъ вокругъ того мѣсця. За тымъ вынаходомъ убѣгають ся вже розличнй державы, а нашь президентъ мавъ запросити того офицера, щобъ вôнъ давъ пробне представлене нашому рядови.

— Дня 7. серпня б. р. въ понедѣлокъ вечеръ вôдбуде ся въ Yonkers, N. Y. въ гали читальнянôй пôдъ No. 464 Nepperhan Ave. першій рускій баль юлученый зô спѣвомъ и декламаціями на дохôдъ читальнѣ им. Маркіяна Шашкевича. Про те запрашаемо не тôлько всѣхъ нашихъ братôвъ юнкерскихъ, але зъ близшихъ и дальшихъ мѣсцевостей, якъ зъ Jersey City, N. J. и New York и другихъ и сподѣемо ся вже напередъ якъ найчисленнѣйшои участи.

За выдѣлъ читальнѣ:
Василь Конча, голова. — С. Сосенко, секретарь.

Заплатили за „Свободу" въ мѣсяц. юлію 1898 р.

Detroit, Mich.	
Урбикъ Осипъ	$1.00
Mayfield, Pa.	
Вахна Теод.	1.50
Mt. Carmel, Pa.	
Зан. вякъ Вас	1.00
Mahanoy Plane, Pa.	
Драбикъ Мих	1.00
New York, N. Y.	
Пейко Титъ	4.00
Clifton Heights, Pa.	
Цимбаленько Теод.	1.00
Lassale, Ill.	
Юревичь Сим.	1.00
Winnipeg, Man., Canada.	
Хоченко Мих.	1.00
West Pawlet, Verm.	
Лазорищакъ Илько	2.00
Pittsburg, Pa.	
Секула Ив.	2.00
Simpson, Pa.	
Мерена Кондр.	3.00
Neepawa, Man., Canada.	
Германъ Панько	1.00
Shamokin, Pa.	
Полынякъ Гр	1.00
Пецухъ Ден.	50
Иванка Теод.	50

За „Свободу" належить ся заплатити!

Хто хоче записати собѣ правдиво хлопску газету, най пише на адресу:
„HROMADSKYJ HOLOS"
Ul. Klonowicza No. 4
Lemberg,
EUROPE — AUSTRIA — GALICIA
Коштує лишь $1.00 на рôкъ.

Іосифъ Пейко
рускій готельникъ
— Cor. Commercial & Franklin Street —
въ ШАМОКІНЪ, ПА.
Запрошує всѣхъ Русинôвъ до себе на свѣже пиво и добру віску. Хочете добре забавити ся, идѣть до Пейка. Чекаєшь на стрѣткару, зайди до Пейка, а нѣколи не змѣстуєшь, бо кара йде попри самй дверѣ.

ДО КАНАДЫ!

Хто хоче ѣхати до Канады, най напише до мене по знижений тікетъ. — Величезна сила людей наплыває до Канады. Незадовго неможь тамъ буде вже доброи землѣ дôстати. Спѣшѣть ся, если хочете забеспечити долю своимъ дѣтямъ. — Подайте менѣ имена и роки на адресу:
Rev. N. Dmytrow.
35 Johnson Str.
BUFFALO, N. Y.

КВАРТЕТЫ на МУЖЕСКІЙ ХОРЪ:
„ТОРБАНЪ."
Купити можна у Д. Роздольского, Львôвъ, ч. 36., або въ редакціи „Свободы" въ Mt. Carmel, Pa.
Цѣна выпуска 25 центôвъ.

Dr. S. Blumberg,
1707 Carson str.
Pittsburg, Pa.
Каждый то знає, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покôнчивъ свои науки въ старôмъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державный въ Филядельфіи осѣвъ въ Питсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайде до него, заразъ выздоровѣє!

РУСКІЙ САЛОНЪ
Петра Серафина
„на новомъ мѣстѣ"
въ Шамокінь, Па.
Где якъ где, але у Серафина то уже можь найлѣпше забавитись а и порядну склянку пива выпити. Хто у него лишь разъ бувъ, не хоче бôльше нѣгде пойти, тôлько до него. Має такожь файну галю, где можна вôдбувати мітинги, а и потанцювати собѣ.
Хочешь мати „good time" иди до Петра.

Продажа рускихъ книжокъ
— и —
бібліотека.
Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадаєте, або записати собѣ газету зô старого краю, пишѣть на адресу:
A. Wasserman,
91 Clinton str.
NEW YORK, CITY.
У него можна дôстати розмаитя словари и пôдручники до науки англицкого языка и фотографіи славныхъ людей. — Вôнъ такожь оправляє книжки дуже тапьо и добре.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
готельничій.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашь? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Подкрѣпляють силы!...

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Тапьо надзвычайно!

✳ ЧИТАЙТЕ! ✳
Mike Bosak
Майкъ Босакъ,
знаный словенскій бізнезманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великій складъ (wholesale) розмаитыхъ напиткôвъ. У него можна дôстати не лишь добрыхъ американьскихъ трункôвъ: якъ віски, вина и пива, але має у себе на складѣ такожь правдиву старокраєву горѣвку и чисте старокрайове мадярске вино, котре спроваджає впростъ зô старого краю. А що найважнѣйше, що продає то все не дорого.
Ану йдѣть переконати ся!

СЛАВЯНЬСКІЙ САЛЬОНЪ.
Викторъ Вилюшь,
104 Morris str.
JERSEY CITY, N. J.
Поручає свôй густовно уряджений сальонъ землякамъ. Все свѣжй напитки а то: пиво рôжнородного сорта, якъ Lageer, пільзнеръ (импортованый зъ краю), Rochester, Ale, віска, темперь и лѣкеры найлучшого рода, вина дуже добрй, краєвй и заграничнй и всѣ мінеральнй воды, добрй цигара. Есть тамъ Pool Room (простора и хороша вôдновлена білярдова саля — на мітинги и забавы).
Услуга чемна и солідна. — Шклянки велики помимо дорожнѣ.

HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.
Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаєшь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здняти, а будешь мавъ на цѣле житє памятку. Маєшь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ.—За роботу гварантує

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS
Лазоря Сиротяка,
48 Washington str.
YONKERS, N. Y.
Хто не знає Лазоря Сиротяка? Вôнъ має красно заряджений сторъ, гросерню и бучерню. Посылає грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, тапьо и безпечно. Продає такожь шифкарты на всѣ лініи. Хто изъ землякôвъ хотѣвъ бы вôдъѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вôнъ вôдпровадить его ажь на шифъ.
На що давати ся здерати жидôвскимъ агентамъ по Ню Йорку? Идѣть до свого!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. Геренчака и Ф. Михальского.
въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.
Каждый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:
Тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.
Дôстане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.
Понеже зъ того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильванійского, лігайского и центрельского діпа, а такожь діпа, звôдки стрѣткары розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.
Феры до Ню Йорку и Бруклина такожь пôдъ носомъ.
Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаєте, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.
Въ готелю тôмъ є такожь прекрасна галя на мітинги, забавы и весѣля.

Hotel
HETMAN. CHMIELNICKI
Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дипа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напои, якъ віска, пиво, румъ, темперъ и ин. дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.
А ту Русины! Чижь будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

НОВЫЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИКЪ
Стефанъ Кузьмякъ,
на розѣ коло церкви
въ ОЛИФАНТЪ, ПА.
Запрашие до себе Русинôвъ-краянôвъ на свѣже пиво, добру віску и смачнй цигара.
Хочешь выпити доброго трунку, заграти собѣ въ пултебель и весело забавити ся — иди до Стефана. А що найважнѣйше, у него шклянки якъ пôвъ свѣта.
Гура хлопцѣ до свого!

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ,
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAH, PA. —
✳ **Рускій готель.** ✳
Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомагати своими центами другй народности? Та по що шукати чужихъ богôвъ! — Дивѣть добре по Шенандоръ, а певно знайдете свого чолорѣка, въ котрого и вино и віска и пиво и темперъ и другй добрй и все свѣжй напитки, а услуга чемна, бо все жь то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знає. Та-жь то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежь не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандоръ оминали того щирого Русина.

Lehigh Valley R.R.
In Effect May 15, 1898.

Пасажерски трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудни.

До Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полуд.

До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд; а 2:20, 6:44 и 9:55 по полудни.

Експресови трены до Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.

Трены до Mt. Carmel.

Зъ New York-у о год. 8:20 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.

Зъ Philadelphi и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд., 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.

Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня, 2:58 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.

Недѣльни трены до: Philadelphi-и, New York-у и до всѣхъ стацій межи тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

Недѣльный тренъ до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче ѣхати на Весты, най купить собѣ тікетъ на лигайску желѣзницю, бо найтуньша и найвыгоднѣйша. По близши информаціи удавайте ся до:
J. BEN. GOULD,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

ИСТОРІЯ ОСЛА.

ГУМОРЕСКА

Виктора Ракоши.

I.

Одного осѣнного ранку входить до моеѣ свѣтлицѣ господарь, у котрого я живъ и стоитъ зъ дуже заклопотанымъ видомъ.

— А що тамъ дядьку?

— Ей, таке, що ажь сказати встыдно.

— Ну, кажѣть.

— Сеи ночи вкрали менѣ осла.

— Зô стайнѣ?

— Нѣ, зъ огорода.

— А по що-жь вы его черезъ нôчь лишили въ огородѣ?

— Стайня маленька, душно тамъ. А оселъ завсѣгды штуркавъ коровъ. Що менѣ теперь робити, паночку?

— Що? Ночуйте самй въ стайни и штуркайте коровъ у ночи, а то ще и они домѣркують ся, що вы не вмѣете пильнувати своеи худобы.

— Про мене, нехай собѣ коровы думають, що хочуть, кобы менѣ тôлько осла вôдпытати.

— Идѣть пытати, може и вôдпытаете.

— Я вже давъ знати жандармамъ.

— Ну, то чекаймо терпливо.

Минувъ мѣсяць. Я готовъ бувъ ще и далѣ чекати терпливо, але Якимъ не хотѣвъ.

— А-гій! Та що я такъ буду чекати божои ласки? Въ пятницю въ мѣстѣ ярмарокъ, пôду тай куплю нового осла.

II.

Въ пятницю ще не свѣтъ, не зоря, а вже мій Якимъ Пятакъ, перекинувши уздечку черезъ плече, выбравъ ся до мѣста на ярмарокъ. Ослôвъ тамъ было досить, коли-жь бо и наймизернѣйшій коштувавъ геть-геть дорожше, нѣжь усѣ его грошѣ. Вже Якимъ зъѣвъ увесь хлѣбъ, усю зелену паприку и весь кусень солонины, якій мавъ при собѣ и выпивъ на те скляночку вина, а ослы все ще анѣ рушь не подешевѣли. Вже выкуривъ три люльки тютюну, выгрѣвъ ся добре на сонци, почухавъ ся въ потилицю разôвъ зъ десять, а цѣна на ослы якъ не низша, такъ не низша.

Та ось сонце скотило ся вже надъ вершки далекихъ гôръ и обливало своимъ промѣнемъ ще тôлько кришу величезного криминалу. Тутъ и тамъ улицѣ тонули вже зовсѣмъ у темнôмъ сутѣнку, а Якимъ усе ще бувъ безъ осла. За те вôнъ думавъ. „Якъ то добре тому, хто наважить ся красти! Грошики въ кишени, а про те и осла мае въ рукахъ. Знати про се и такъ нѣхто не буде, — отъ якъ, непричкомъ кажучи и зô мною стало ся!“

Коли зовсѣмъ запавъ змрôкъ, Якимъ домѣркувавъ ся до одного: не може менѣ законъ вôдпытати вкраденого осла, то я самъ маю право украсти собѣ иншого.

Зъ тымъ вôнъ и рушивъ домôвъ.

III.

Того самого вечера йшли два чоловѣки зъ того самого ярмарку домôвъ. Сказавши по правдѣ: два мужики и оселъ, або ще докладнѣйше: три ослы. Бо тй два мужики дали себе на ярмарку ошукати, значить, зробили ся доброво̂льно ослами, а третый бувъ осломъ зъ дѣда-прадѣда.

Тй два мужики, то були браты: Степанъ Ромосъ и его молодшій братъ Ферко. Они купили осла, щобы нимъ возити воду зъ Дунаю до свого огорода.

— Ферку! — мовивъ Степанъ.

— Степане! — мовивъ Ферко.

— Дорого мы дали за осла.

— Дуже дорого!

— И по що мы его купували?

— Се ты его купувавъ.

— Але ты торгъ пробивавъ.

— Я думавъ, що ты старшій, то и розумнѣйшій.

— А властиво мы оба ослы.

— Всѣ три, — доповнивъ молодшій братъ.

Сконстатувавши се, они спокôйно тюпали далѣ, тягнучи осла за собою.

— Ага! — скрикнувъ Степанъ Ромосъ, старшій братъ, — знаю вже, чому сей оселъ такъ дорого намъ прійшовъ ся.

— Чому?

— Той злодюга, що мы его вôдъ него купили за мало намъ репиты выдавъ.

— Тамъ до дѣдька! То не може бути!

— Ходи, почислимо.

И они вступили до шинку, а осла привязали до одвѣрка.

IV.

Не минуло и пять хвиль, коли сею самою дорогою надôйшовъ Якимъ Пятакъ, зъ порожною уздечкою въ рукахъ и зъ мôцнымъ намѣромъ украсти собѣ до неѣ осла. Дивить ся, ажь и оселъ тутъ припятый до одвѣрка. Пятакъ зануздавъ его и скрутивъ зъ нимъ зъ гостинця заразъ на найблизшу пôвпечерку. Осла при тôй истории тôлько те одно здивувало, що его теперь наразъ пôдганяють, щобы швидче йшовъ. А що вôнъ зъ чесныхъ рукъ попавъ ся въ нечесній, се ему було байдужѣсѣнько.

Й Пятака не грызло сумлѣне. Его чутя пôдходили найборше пôдъ те, що новочасный адвокатъ высказавъ бы словами: „Суспôльнôсть нѣчого бôльше ему не винна.“ Одно тôлько трошечка турбувало его, а властне думка, що анужь его зловлять. Та коли щасливо прибувъ до дому, то и ся думка перестала его турбувати. Вôнъ радъ бувъ, що мае осла.

Заразъ у ночи при скупôмъ свѣтлѣ стаенной лѣхтарнѣ вôнъ перекрасивъ осла. Чи давъ ему щось таке, чи помалювавъ его чимсь, досить, що оселъ ставъ зовсѣмъ не такій якъ бувъ. У ранцѣ вôнъ бувъ подôбнѣсѣнькій до перѣстои жебры. Въ такôмъ видѣ и показавъ намъ его Якимъ якъ свое чесно набуте добро.

Але Степанъ и Ферко Ромосы, що жили въ сусѣднôмъ селѣ, очевидно не радй були тому, що ихъ солоно переплаченый оселъ пôшовъ служити иншому пану и заразъ донесли жандарамъ про крадѣжь.

Жандары мало не повыкидали обохъ братôвъ за дверѣ. Жандаръ — хоробра людина. У него въ патронташи шѣстьдесять наглыхъ смертей. Вôнъ зъ дорогои душѣ самъ оденъ иде на сто бунтôвникôвъ, але зъ дрôбными злодѣями, зъ хитрыми та пôдступными мужиками вôнъ не любить мати дѣла.

Та все таки вахмистръ выдавъ наказъ розслѣдити сю справу и заразъ его пôдвладнй почали розвѣдувати по сусѣдныхъ селахъ, чи хто зъ остатнього ярмарку не привѣвъ до дому осла безъ паса. Оттакъ они допытали ся до Якима Пятака.

V.

Приходить жандаръ до Пятака. Оселъ е, паса нема.

— Збирай ся заразъ до громадского уряду!

— Чого? — пытае Пятакъ.

— Бо се краденый оселъ.

— Може той его вкравъ, що я у него купивъ, та тому и паса менѣ не давъ.

— Се вже покаже ся при протоколѣ.

— Не бою ся протоколу. Се мое чесно набуте добро.

— Тамъ будешь балакати, де тебе пытати-муть.

— Я всюды балакаю, де хто нарушить мою честь.

Всѣ мы пôшли до громадского уряду. Розпочало ся переслухане. Якимъ твердо обстававъ при своимъ: — Сей оселъ е мôй оселъ, нехай собѣ що хто хоче говорить!

— Чи се вашь оселъ? — пытае вахмистръ братôвъ Ромосôвъ, що прибѣгли задыхавшись.

— Та оселъ то оно, оселъ, самъ бачу, але чи нашь, на се я не мôгъ бы присягти, — вôдповѣвъ старшій Ромосъ.

— Здаеть ся, що нашь бувъ иншій на масть, — додавъ молодшій.

Вахмистеръ бувъ не въ тѣмя бытый, велѣвъ обмыти осла вôдъ стôпъ до головы и за десять хвиль басаманиста жебра перемѣнила ся на смирного, сѣренького довгоуха.

— Оттеперь вôнъ уже и подабае на осла, — мовивъ Степанъ Ромосъ — и теперь уже и я мôгъ бы сказати, що се нашь.

— А я и присягнути готовъ, що се нашь! — скрикнувъ Ферко Ромосъ.

— Ну, то заразъ бы чортъ узявъ твою душу, — скрикнувъ и собѣ-жь Якимъ Пятакъ, — бо сей оселъ мôй, якъ Богъ на небѣ.

Вôйтъ вмѣшавъ ся въ сю розмову.

— Чекайте хвилечку. Я знаю Пятакового осла. У него на черевѣ круглый знакъ вôдъ пôдковы. Мôй кôнь ударивъ бувъ его и вôдъ тодѣ се мѣсце у него не заросло.

— Ой мое лишенько! — простогнавъ стиха Пятакъ. — Сей старый оселъ говорить про моего давного осла.

Тымчасомъ жандары полѣзли вже пôдъ ослове черево, щобы пошукати того шрама вôдъ пôдковы.

— Сей оселъ належить до Якима Пятака! — промовивъ вахмистеръ пôдносячи ся. — Шрамъ вôдъ пôдковы справдѣ осьде е, кождый може переконати ся.

Якимъ Пятакъ здивувавъ ся найдужше.

— Ей же Богу моему! Та се и е мôй давный оселъ! — промымривъ вôнъ обмацавши шрамъ.

Вôнъ бувъ бы заразъ другого дня и самъ пôзнавъ его, коли-бъ не бувъ обмалювавъ его фарбою.

— А чому-жь у васъ нема паса? — запытавъ его вахмистръ.

— Бо се вкраденый оселъ, — смѣло вôдповѣвъ Пятакъ.

— Та оно правда! У васъ его вкрали, а вы вôдкупили свого власного осла! Га, га, га, га!

Всѣ зареготали ся. Найдужше Пятакъ, а найменше оба браты Ромосы.

Коли мы йшли домôвъ, промовивъ Пятакъ набожно:

— Мудрôсть закона мае свои границѣ, але мудрôсть Божа безъ границь.

— Якъ вы се думаете?

— та нѣякъ, тôлько такъ, що Панъ Бôгъ умѣе навѣть крадѣжь такъ накермувати, що она выйде на добро.

Переклавъ Ив. Фр.

(Зъ „Лѣт. Наук. Вѣстника.“)

Учѣте ся, браты мои! И чужому научайтесь,
Думайте читайте, И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда, Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Всюды пануе брехня, Най не повстане вона!

Ив. Франко.